

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Նաիրի Ինչուրան» ԱՄՊԸ-ն («Ընկերություն») հիմնադրվել է որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 1996թ-ին Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունն ունի Հայաստանի Հանրապետությունում ոչ կյանքի ապահովագրության 10 դասերով գործունեության իրականացման լիցենզիա: Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյանի փ. 10, տարածք 110:

Ընկերությունն ունի մեկ մասնաճյուղ Վանաձոր քաղաքում, Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Ընկերության սեփականատերերն են Լևոն Քոչարյանը (60%) և Վահագն Խաչատրյանը (40%): Թեև Ընկերության բաժնետոմսերի 60%-ը պատկանում է Լևոն Քոչարյանին, փաստացի Ընկերությունը համատեղ վերահսկվում է երկու բաժնետերերի կողմից:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 26-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով:

(զ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Ընկերության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ների պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Էական անորոշ գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ծանոթագրություն 13 – շենքերի վերագնահատում,
- ծանոթագրություն 15 – ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների արժեզրկում,
- ծանոթագրություն 19 – ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների գնահատում:

3 Անճշտության ուղղում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը հայտնաբերել ապահովագրության գծով պահուստների ձևավորմանը վերաբերող անճշտություն:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը ձևավորել է լրացուցիչ պահուստ ապահովագրության ծառայությունների գծով ՀՀ ԿԲ-ի կանոնակարգերի համաձայն, որը չի պահանջվում ՖՀՄՄ-ներով: Բեկավարությունը վերահաշվարկել է համապատասխան տվյալները, լրացուցիչ պահուստը հակադարձելու նպատակով, ինչպես նաև ուղղել է համադրելի տվյալներում հայտնաբերված այլ անճշտությունները:

Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է վերը նշված անճշտության ուղղման ազդեցությունը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունների տվյալների վրա:

հազ. դրամ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	Հետաձգված հարկային պարտավո- րություններ	Չբաշխված շահույթ
Մնացորդը ըստ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվետվությունների	2,415,773	15,609	904,021
Անճշտության ուղղման ազդեցությունն ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների վրա	(185,306)	37,060	148,246
Այլ ուղղումներ	-	1,532	40,890
Վերահաշվարկված մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,230,467	54,201	1,093,157
Մնացորդը ըստ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվետվությունների	2,093,743	15,752	722,855
Անճշտության ուղղման ազդեցությունն ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների վրա	(149,883)	29,977	119,906
Այլ ուղղումներ	-	(3,488)	24,410
Վերահաշվարկված մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,943,860	42,241	867,171

Վերը նշված անճշտության ուղղման ազդեցությունը 2015թ. շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության վրա կազմել է 28,340 հազար դրամ:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ընկերության կողմից կիրառվել է հետևողականորեն այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքների ամսաթվերի դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք հաշվառվում են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Վերափոխարկման արդյունքում առաջացող արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրեր

(i) Պայմանագրերի դասակարգում

Ապահովագրության պայմանագիրն այն պայմանագիրն է, համաձայն որի Ընկերությունը պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին կամ այլ շահառուին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի կամ այլ շահառուի վրա:

Ապահովագրական ռիսկը չի ներառում ֆինանսական ռիսկը:

Ֆինանսական ռիսկը հետևյալ նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ տոկոսադրույք, արժեթղթի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկանիշ կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում, այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին: Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են փոխանցել նաև որոշ ֆինանսական ռիսկ:

Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը կարող է Ընկերության կողմից նշանակալի հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ: Պայմանագիրը, որը դասվում է որպես ապահովագրության պայմանագիր, շարունակում է գործել որպես ապահովագրության պայմանագիր, մինչև բոլոր իրավունքների և պարտականությունների մարվելը, կամ դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետի լրանալը: Պայմանագրերը, որոնց համաձայն Ընկերությանն ապահովադրից փոխանցվող ռիսկը նշանակալի չէ, դասվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ապահովագրության պայմանագրեր:

(ii) Պայմանագրերի ճանաչում և չափում

Ապահովագրավճարներ

Ապահովագրավճարները բացահայտվում են առանց դադարեցումիների, համախառն հիմունքով ներառելով միջնորդներին վճարվելիք կոմիսիոն վճարները և բացառելով ապահովագրավճարների գծով հարկերը և տուրքերը: Ստացված ապահովագրավճարների վատակյալ մասը ճանաչվում է որպես հասույթ: Ընկերությունն ապահովագրավճարները վատակյալում է ռիսկն իր վրա վերցնելու ամսաթվից, փոխհատուցման ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարների այն մասը, որը չի ճանաչվում որպես ծախս, հաշվառվում է որպես կանխավճար:

Ապահովագրության պայմանագրերի դադարեցումը

Ապահովագրության պայմանագիրը դադարեցվում է, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը: Այդ իսկ պատճառով, չեղյալ են հայտարարվում հիմնականում ապահովագրության այն պայմանագրերը, որոնցով նախատեսված ապահովագրավճարները վճարվում են մասնաբաժիններով ապահովագրության պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:

Չվաստակաճ ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակաճ ապահովագրավճարների պահուստն իրենից ներկայացնում է համախառն ապահովագրավճարների այն մասը, որն ակնկալվում է վաստակել հաջորդ կամ հետագա ֆինանսական տարիներում: Չվաստակաճ ապահովագրավճարների պահուստը հաշվարկվում է առանձին յուրաքանչյուր ապահովագրության պայմանագրի համար՝ օգտագործելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով:

Պահանջներ

Չուտ պահանջները ներառում են ֆինանսական տարվա ընթացքում վճարված հատուցումները՝ չվճարված պահանջների գծով պահուստի շարժի հետ մեկտեղ:

Չվճարված պահանջները ներառում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առաջացած, սակայն չվճարված բոլոր պահանջների կարգավորման համար գնահատված ամբողջ ծախսի գծով պահուստները, լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ, ինչպես նաև հարակից պահանջների կարգավորման համար պահանջվող արտաքին ծախսերի գծով պահուստները:

Չվճարված պահանջները գնահատելու համար ուսումնասիրվում են առանձին պահանջները և ձևավորվում են պահուստներ տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գծով, ներքին և արտաքին կանխատեսելի ռեպրերի հետևանքները, այդ թվում՝ պահանջների կարգավորման արտաքին ծախսերը, օրենսդրության փոփոխությունները, նախկին փորձը և միտումները: Չվճարված պահանջների գծով պահուստները չեն զեղչվում:

Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով ակնկալվող վերականգնումները ճանաչվում են առանձին՝ որպես ակտիվներ: Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով վերականգնումների գնահատման համար կիրառվում է չվճարված պահանջների գնահատման համար օգտագործվող մեթոդը:

Նախորդ տարիներին ձևավորված պահանջների գծով պահուստների գումարների ճշգրտումներն արտացոլվում են այն ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում, որի ընթացքում կատարվել են ճշգրտումները, և բացահայտվում են առանձին, էական լինելու դեպքում: Կիրառվող մեթոդները և կատարված գնահատումները վերանայվում են կանոնավոր հիմունքով:

(iii) Վերաապահովագրություն

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կիրառում է վերաապահովագրությունը՝ ռիսկերի մի մասը վերաապահովագրողներին փոխանցելու միջոցով իր հնարավոր գուտ վնասը սահմանափակելու համար: Վերաապահովագրության համաձայնագրերը չեն ազատում Ընկերությանն ապահովադիրների հանդեպ հանձն առած իր պարտականություններից:

Փոխանցված ապահովագրավճարները և փոխհատուցված օգուտները ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ համախառն հիմունքով:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներառում են փոխանցված ապահովագրական պարտավորությունների դիմաց վերաապահովագրական ընկերություններից ստացվելիք գումարները: Վերաապահովագրությունից ստացվելիք գումարները գնահատվում են այն նույն մեթոդով, որը կիրառվում է չվճարված պահանջների պահուստի կամ վերաապահովագրության պայմանագրի հետ կապված կարգավորված պահանջների գնահատման համար:

Ստանձնած վերաապահովագրության գծով ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես հասույթ և հաշվառվում են այնպես, ինչպես կհաշվառվեին, եթե վերաապահովագրությունը համարվեր ուղղակի գործունեություն՝ հաշվի առնելով վերաապահովագրվող բիզնեսի ծառայությունների դասակարգումը:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի շրջանակներում փոխհատուցման ենթակա գումարները գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Այս ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ Ընկերությունը կարող է չստանալ իրեն հասանելիք բոլոր գումարները՝ որպես վերաապահովագրական ակտիվի սկզբնապես ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքի արդյունք, և այդ դեպքն արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն ունի այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը կստանա վերաապահովագրողից: Որպես վերաապահովագրության գծով ակտիվներ հաշվառվում են միայն այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք նախատեսում են նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում: Այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք չեն նախատեսում նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում, հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

(iv) Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ

Ձեռքբերման ծախսումները, որոնք իրենցից ներկայացնում են ապահովագրական գործակալներին և բրոքերներին վճարված կոմիսիոն գումարներ և վերաապահովագրության գծով կոմիսիոն վճարներ, հետաձգվում ու ամորտիզացվում են այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում Ընկերությունը վաստակում է համապատասխան ապահովագրավճարները:

(v) Պարտավորությունների համարժեքության ստուգում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրականացվում է պարտավորությունների համարժեքության ստուգում, որոշելու համար, թե արդյոք չվաստակած ապահովագրավճարները համարժեք են (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները գործունեության յուրաքանչյուր ոլորտի համար): Այս ստուգումների համար օգտագործվում են դրամական միջոցների ապագա պայմանագրային հոսքերի, այդ պահին գործող ապահովագրության պայմանագրերի չլրացած ժամկետներին վերագրելի պահանջների կարգավորման և ապահովագրության պայմանագրերի վարչարարության ծախսերի, ինչպես նաև նման պարտավորությունների վճարումը ապահովող ակտիվներից ստացված ներդրումային եկամտի ներկայիս լավագույն գնահատականը: Պակասորդի հայտնաբերման դեպքում, համապատասխան հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները և համապատասխան ոչ նյութական ակտիվները արժեզրկվում են, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ձևավորվում է լրացուցիչ պահուստ (ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստ): Պակասորդը ճանաչվում է հաշվետու տարվա շահույթում կամ վնասում:

(vi) Ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարներ

Ապահովադիրներին, գործակալներին և վերաապահովագրողներին վճարվելիք և նրանցից ստացվելիք գումարներն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական գործիքներ և ներառվում են ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարների կազմում, այլ ոչ՝ ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներում կամ վերաապահովագրության գծով ակտիվների կազմում: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներն արժեզրկման տեսանկյունից:

(գ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ընկերությունը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ է համարում կանխիկ դրամական միջոցները և ընթացիկ հաշիվների մնացորդները:

(դ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Տրամադրված փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնք Ընկերությունը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնք Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի կամ
- որոնց գծով Ընկերությունը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

(ii) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ դրանց վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեքիկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիս բացակայության դեպքում, այն ամենաբարենպաստ շուկայում, որտեղ Ընկերությունը հնարավորություն ունի մուտք գործել նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Ընկերությունը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Ընկերությունը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնենին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Ընկերությունը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով, իսկ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերությունը հետաձգվում է: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն միայն մինչև այն պահը, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Ընկերությունը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Ընկերությունը ճանաչում է իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև շարժերն այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, որի ընթացքում կատարվել են փոփոխությունները:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Ընկերությունը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Ընկերության կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Ընկերությունը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվելով զուտ գումարով, միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Ընկերությունն ունի հաշվանցում կատարելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Ընկերության ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, վերջիններիս լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

(ե) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում է են վերագնահատված արժեքով ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա շենքերի իրական արժեքների շարժից: Երբ շենքերի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Երբ շենքերի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի ուղղակիորեն սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկն սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման ամսաթվից: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- | | |
|----------------------------------|-------------|
| - շենքեր | 20 տարի |
| - համակարգիչներ և սարքավորումներ | 1-ից 5 տարի |
| - փոխադրամիջոցներ | 5 տարի |
| - այլ | 1-ից 5 տարի |

(գ) Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկված լինելու մասին: Նման վկայության առկայության դեպքում, Ընկերությունը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն որպես մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք՝ տեղի ունեցած ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո (կորստի դեպք), և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների անբարենպաստ փոփոխությունը:

(i) Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են ապահովագրության գծով ստացելիք գումարները, տրամադրված փոխառությունները և բանկային ավանդները (փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր): Ընկերությունը վերանայում է իր փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Ընկերությունը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Ընկերությունը որոշում է, որ առանձին գնահատված փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ փոխառությունը և դեբիտորական

պարտքը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է կամ շարունակում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախորդ ժամանակաշրջանների վնասների տվյալները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող դիտարկելի տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ կիրառելի տվյալ հանգամանքների համար: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ փոխառում ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման փոխառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, վերջինիս առկայության դեպքում, Ընկերությունն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալ կերպով կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի հավաքագրումը հնարավոր չէ, այն դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Ընկերությունը փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի մնացորդը (և փոխառության արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստը) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ փոխառությունը կամ դեբիտորական պարտքը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղջվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղջման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ե) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղչման միջև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(ը) Կանոնադրական կապիտալ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Ընկերության բաժնետոմսերը ենթակա են մարման բաժնետիրոջ հայեցողությանը: Ընկերությունը պարտավոր է վճարել բաժնետերերի կազմից դուրս եկող բաժնետիրոջը տվյալ տարվա զուտ ակտիվների իր բաժնեմասը դրամական միջոցներով, կամ բաժնետիրոջ համաձայնությանը՝ ակտիվների բնաիրային փոխանցման միջոցով:

ՀՀՄՍ 32 «*Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում*» ստանդարտի համաձայն՝ բաժնետերերին վերագրելի զուտ ակտիվները դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջաններում, քանի որ դեկավարությունը եզրակացրել է, որ Ընկերության վերադարձելի ֆինանսական գործիքները բավարարում են ՀՀՄՍ 32 ստանդարտի սեփական կապիտալի ներկայացման բոլոր պահանջները:

Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Ընկերության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը սահմանված կանոնակարգերով:

Շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(թ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից առաջացած այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք ազդեցություն չունեն հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Ընկերությունը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Ընկերությունն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Ընկերությունը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարը չափվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկի գծով համապատասխան օգուտը կարող է իրացվել:

(ժ) Տոկոսային եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտն ու ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալությանը վերաբերող խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժանելի մաս՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(ի) Համադրելի տեղեկատվություն

Համադրելի տեղեկատվությունը վերադասակարգվել է՝ ընթացիկ տարվա ներկայացման հետ համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով:

(լ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չէին գործում 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Ընկերությունը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

- 2014թ. հուլիսին հրապարակված ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտի գործող ուղեցույցները: ՖՀՄՍ 9-ը պարունակում է վերանայված ուղեցույցներ ֆինանսական գործիքների դասակարգման և չափման համար, ներառյալ՝ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման հաշվարկի համար կիրառվող սպասվող վնասի նոր մոդելը և հեջի ընդհանուր հաշվառմանը վերաբերող նոր պահանջները: Այն ներառում է նաև ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված ֆինանսական գործիքների ճանաչման և ապաճանաչման ուղեցույցները: ՖՀՄՍ 9-ը կգործի 2018թ. հունվարի 1-ին և հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ: 2016թ. սեպտեմբերին հրապարակվել է ՖՀՄՍ 4-ի փոփոխությունը, որը թույլ է տալիս ապահովագրական ընկերություններին կիրառել ՖՀՄՍ 9-ն ապահովագրության պայմանագրերի նկատմամբ կիրառելի առաջիկայում հրապարակվելիք ՖՀՄՍ հետ մեկտեղ: Այս դեպքում ՖՀՄՍ 9-ի կգործի 2021թ-ից:
- ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտը փոխարինում է ՀՀՄՍ 17 «Վարձակալություն», ՖՀՄՍԿ մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՍԿ մեկնաբանություն 15 «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ», ՄՍԿ մեկնաբանություն 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը» սահմանված վարձակալության հաշվառման ուղեցույցները: Այս ստանդարտով այլևս չի կիրառվում կրկնակի հաշվառման մոդելը վարձակալների համար, որով տարանջատվում է հաշվեկշռային ֆինանսական վարձակալությունը և արտահաշվեկշռային գործառնական վարձակալությունը: Փոխարենը կիրառվում է մեկ՝ հաշվեկշռային հաշվառման մոդել, որը նման է ֆինանսական վարձակալության ներկայիս հաշվառման մոդելին: Վարձատուների համար հաշվառման ներկայիս մոտեցումը չի փոփոխվում, վարձատուները շարունակում են դասակարգել վարձակալությունը ֆինանսական և գործառնական դասերի: ՖՀՄՍ 16-ը կգործի 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ՝ միաժամանակ ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ» ստանդարտը կիրառելու պայմանով: Ընկերությունը մտադիր չէ կիրառել ստանդարտը ժամանակից շուտ: Ստանդարտի ազդեցությունը դեռ ամբողջովի չի ուսումնասիրվել, այնուամենայնիվ, Ընկերությունը ենթադրում է, որ այն էական ազդեցություն չի ունենա իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

5 Ապահովագրական ռիսկի կառավարում

(ա) Ռիսկի կառավարման նպատակները և ապահովագրական ռիսկի նվազեցման քաղաքականությունը

Ընկերության կողմից իրականացվող հիմնական ապահովագրական գործունեությունը ենթադրում է վնաս կրելու ռիսկ անհատների և կազմակերպությունների հետ իրականացվող գործառնություններից, որոնք ուղղակիորեն ենթարկվում են ռիսկին: Նման ռիսկերը կարող են վերաբերվել գույքին, պարտավորություններին, դժբախտ պատահարներին, առողջությանը, բեռնափոխադրումներին և այլ վտանգներին, որոնք կարող են առաջանալ ապահովագրվող պատահարից: Արդյունքում, Ընկերության համար ռիսկի գործոն է հանդիսանում ապահովագրության պայմանագրի պահանջների ժամկետների և բարդության հետ կապված անորոշությունը: Հիմնական ռիսկը կայանում է նրանում, որ պահանջների հաճախականությունը և բարդությունը կարող է նախատեսվածից ավելի մեծ լինել: Ապահովագրվող պատահարներն իրենց բնությամբ հազվադեպ են, և մեկ տարվա ընթացքում պատահարների փաստացի քանակը և չափը կարող է տարբերվել ընդունված վիճակագրական մեթոդով գնահատվածներից:

Ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված ռիսկերը սովորաբար ներառում են տասներկու ամիս ժամանակահատված: Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված առավել նշանակալի ռիսկերն առաջանում են համապատասխան իրավական դաշտի ու ապահովադիրների գործունեության/վարքագծի փոփոխությունների, բնական աղետների և ահաբեկչական գործողությունների արդյունքում: Բժշկական ապահովագրության պայմանագրերի համար առավել նշանակալի ռիսկերն առաջանում են համաճարակների, բնական աղետների և բժշկական օգնության աճող ծախսերի հետ կապված:

Ապահովագրական և ներդրումային գործունեություն իրականացնելիս Ընկերությունը ենթարկվում է նաև շուկայական ռիսկի:

Ընկերությունն ապահովագրական ռիսկը կառավարում է ընդունված վիճակագրական մեթոդների, ռիսկերի կենտրոնացման վերաապահովագրման, անդերրայթինգի սահմանաչափերի, գործառնությունների հաստատման ընթացակարգերի, գնորոշման ուղեցույցների և առաջացող խնդիրների վերահսկման միջոցով:

(i) Անդերրայթինգի ռազմավարություն

Ընկերության անդերրայթինգի ռազմավարության նպատակը տարբերակված պորտֆելի ապահովումն է, որի արդյունքում Ընկերության պորտֆելը ցանկացած պահի կներառի ոչ փոխկապակցվող ռիսկերի բազմաթիվ դասեր, և ռիսկի յուրաքանչյուր դասը, իր հերթին, անդրադարձ կգտնի մեծ թվով ապահովագրության պայմանագրերում: Ղեկավարությունը գտնում է, որ այս մոտեցումը նվազեցնում է արդյունքի փոփոխականությունը:

Անդերրայթինգի ռազմավարությունը ներկայացվում է գործարար ծրագրում, որը սահմանում է ապահովագրման ենթակա գործունեության դասերը և ենթադասերը, ինչպես նաև այն տարածքը, որտեղ գործունեությունը պետք է ապահովագրվի: Ռազմավարությունն իրականացվում է անդերրայթինգի ուղեցույցների միջոցով, որոնք սահմանում են անդերրայթինգի մանրամասն կանոններ ծառայությունների յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ուղեցույցներն անդրադառնում են ապահովագրություն հասկացությանը և ընթացակարգերին, հարակից ռիսկերի նկարագրերին, ժամկետներին և պայմաններին, իրավունքներին և պարտականություններին, փաստաթղթավորման պահանջներին, պայմանագրերի ձևերին/պոլիսների օրինակներին, կիրառելի սակագների հիմնավորմանը և կիրառելի սակագների վրա ազդող գործոններին: Սակագների հաշվարկն իրականացնելիս հիմք են ընդունվում հավանականությունը և փոփոխականությունը:

Անդերրաթինգի ուղեցույցների պայմանների պահպանումը կանոնավոր կերպով վերահսկվում է ղեկավարության կողմից:

Պահանջները նվազեցնելու նպատակով կիրառվում է պահանջների վերանայման խիստ քաղաքականություն, գնահատելու համար բոլոր նոր և ընթացքում գտնվող պահանջները, իրականացվում է պահանջների կարգավորման ընթացակարգերի կանոնավոր մանրակրկիտ ուսումնասիրություն և կատարվում է հնարավոր խարդախ պահանջների հետաքննություն: Տեղին լինելու դեպքում, Ընկերությունը կիրառում է նաև պահանջների ներկայացման գործընթացի ակտիվ կառավարման և խթանման քաղաքականություն՝ նպատակ ունենալով նվազեցնել իր ենթարկվածությունն անկանխատեսելի ապագա զարգացումներին, որոնք կարող են բացասաբար ազդել Ընկերության վրա: Ընկերությունը սահմանափակել է իր ենթարկվածությունը նաև սահմանելով պահանջի առավելագույն գումարներ որոշակի պայմանագրերի համար:

(ii) Վերաապահովագրության ռազմավարություն

Ընկերությունը վերաապահովագրում է անդերրաթինգի ենթարկվող ռիսկերի մի մասը՝ վնասներ կրելու ռիսկը կառավարելու և կապիտալ ռեսուրսների պահպանությունն ապահովելու նպատակով: Ընկերությունը հիմնականում գնում է քվոտային և հավելորդային վերաապահովագրություն, ինչը թույլ է տալիս նվազեցնել ռիսկին զուտ ենթարկվածությունը 5,000-ից 88,840 հազար դրամի՝ կախված յուրաքանչյուր առանձին պայմանագրի ծառայությունների տեսակից, կամ որոշ այլ սահմանված հանգամանքներում՝ բոլոր տեսակի ծառայությունների համար, բացառությամբ գույքի և արտերկիր մեկնողների ապահովագրության, որտեղ ռիսկի առավելագույն ընդունելի չափը կազմում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված Ընկերության նորմատիվային կապիտալի մնացորդի 10%-ը:

Վերաապահովագրությանը փոխանցված պայմանագրերը ենթարկվում են պարտքային ռիսկի, և վերաապահովագրության գծով նման փոխհատուցումները ներկայացվում են անվճարունակության և անհավաքագրելիության հայտնի դեպքերի հետ կապված նվազեցումները կատարելուց հետո: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերահսկում է վերաապահովագրվողների ֆինանսական վիճակը և պարբերաբար վերանայում է վերաապահովագրության պայմանները:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրերի պայմանները և ներառվող ռիսկերի բնույթը

Ստորև ներկայացված են ապահովագրության պայմանագրերի այն պայմանները, որոնք էական ազդեցություն ունեն ապահովագրության պայմանագրերից առաջացող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գումարների, ժամկետների և անորոշության վրա: Ի լրումն, ստորև ներկայացվածը թույլ է տալիս գնահատել Ընկերության հիմնական ծառայությունները և հարակից ռիսկերի կառավարման համար կիրառվող Ընկերության մեթոդները:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (ԱՊՊԱ և ԿԱՄԿՈ)

Առանձնահատկությունները

Ընկերության ապահովագրության պորտֆելի մեծ մասը բաժին է ընկնում ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությանը՝ հիմնականում ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը (ԱՊՊԱ): ԱՊՊԱ պայմանագրերով փոխադրամիջոցի սեփականատիրոջը փոխհատուցվում են այն գումարները, որոնք պետք է վճարվեն երրորդ անձանց գույքին հասցված վնասների կամ անձնական վնասների գծով: Այդ իսկ պատճառով, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությունը ներառում է համապատասխանաբար կարճ ու երկար ժամանակահատված ապահովագրական գումարի ստացման և հատուցման վճարման միջև: Որպես կանոն, առավել արագ վճարվում են այն

պահանջները, որոնք փոխհատուցում են ապահովադրին ավտոտրանսպորտային միջոցի գույքային վնաս հասցնելու համար: Պահանջները, որոնց վճարումն առավել երկար ժամանակ է պահանջում և որոնք առավել դժվար գնահատելի են, վերաբերվում են անձնական վնասների գծով հատուցումներին: ԿԱՍԿՈ պայմանագրերով կազմակերպություններին և անհատներին փոխհատուցվում է վերջիններիս ավտոտրանսպորտային միջոցներին հասցված վնասը:

Ռիսկի կառավարումը

Որպես կանոն, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն հետ կապված պահանջները ներկայացվում են ոչ մեծ հետաձգումներով, և պահանջների բարդությունը համեմատաբար մեծ չէ: Ընդհանուր առմամբ, գործունեության այս ոլորտի պահանջների գծով պարտավորություններն առաջացնում են միջին չափի ռիսկ: Ընկերությունը վերահսկում է և արձագանքում է վերանորոգման ծախսերի, վնասվածքների փոխհատուցման, գողությունների և դժբախտ պատահարների հաճախականության հետ կապված փոփոխություններին:

Պահանջների ներկայացման հաճախականության վրա ազդում են անբարենպաստ եղանակային պայմանները, պահանջների քանակն ավելի մեծ է լինում ձմռան ամիսներին:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրության տեսակները ենթարկվում են անդերրայթինգի՝ ելնելով դժբախտ պատահարների վիճակագրական տվյալներից: Ընկերությունը վերաապահովագրում է ԿԱՍԿՈ ռիսկերը քվոտային վերաապահովագրության կամ հավելորդային վերաապահովագրության միջոցով, որի արդյունքում վերջնական գուտ վնասը յուրաքանչյուր դեպքի համար սահմանափակվում է 5,000 հազար դրամով:

Առողջության ապահովագրություն

Առանձնահատկությունները

Այս պայմանագրերը հատուցում են բուժման և հիվանդանոցային ծախսերը:

Ռիսկի կառավարում

Առողջության ապահովագրության ծածկույթը վերաբերում է բուժում պահանջող առաջնային կարիքներին: Ընկերությունը կառավարում է իր ռիսկերը հիմնականում մշակելով կորպորատիվ քաղաքականություն և իրականացնելով բժշկական քննություններ, որի արդյունքում գինը որոշվում է հաշվի առնելով անձի ներկայիս առողջական վիճակը:

(գ) Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացում

Ընկերության ապահովագրական ռիսկի առանցքային խնդիրն ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացումն է, որը կարող է առաջանալ, երբ առանձին պատահարը կամ պատահարների շարքը կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ Ընկերության պարտավորությունների վրա: Նման կենտրոնացումները կարող են առաջանալ ապահովագրության մեկ առանձին պայմանագրից կամ համանման ռիսկային առանձնահատկություններով մի շարք փոխկապակցված պայմանագրերից և վերաբերվում այն հանգամանքներին, որոնք կարող են տեղիք տալ զգալի պարտավորությունների: Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացման կարևոր խնդիրն այն է, որ այն կարող է առաջանալ մի շարք առանձին դասերի կամ պայմանագրերի շարքի հետ կապված ռիսկերի կուտակումից:

Ռիսկի կենտրոնացումը կարող է առաջանալ բարդ հետևանքներով ու փոքր հաճախականությամբ պատահարներից, այդ թվում՝ բնական աղետներից և այնպիսի իրավիճակներում, որտեղ անդերրայթինգն ուղղված է առանձին խմբին, օրինակ՝ առանձին աշխարհագրական տարածաշրջանին:

Այս ռիսկերի կառավարման համար Ընկերության կողմից կիրառվող հիմնական մեթոդները երկու կողմ ունեն: Առաջինը, ռիսկը կառավարվում է համապատասխան անդերրաթինգի միջոցով: Անդերրաթերներին չի թույլատրվում ընդունել այնպիսի ռիսկեր, որոնց գծով ակնկալվող շահույթը համաչափ չէ ընդունված ռիսկերին: Երկրորդը, ռիսկը կառավարվում է վերաապահովագրության միջոցով: Ընկերությունը ձեռք է բերում վերաապահովագրություն ավտոտրանսպորտային միջոցների, գույքի ու բեռնափոխադրումների ապահովագրության և այլ ապահովագրատեսակների համար: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով գնահատում է վերաապահովագրության հետ կապված ծախսերը և օգուտները:

(դ) Վերաապահովագրական ռիսկ

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկն անհատական և պորտֆելային ռիսկերը ներառող բազմաթիվ պայմանագրերի գծով անդերրաթինգի հետ կապված վնասը սահմանափակելու համար: Վերաապահովագրության այս պայմանագրերը տարածում են ռիսկը և նվազագույնի են հասցնում վնասի հետևանքները: Յուրաքանչյուր ռիսկի գումարը կախված է առանձին ռիսկի Ընկերության գնահատականից, սակայն, ամեն դեպքում, չի գերազանցում 88,840 հազար դրամը բոլոր ապահովագրատեսակների յուրաքանչյուր պայմանագրի համար, բացառությամբ գույքի և արտերկիր մեկնողների ապահովագրության, որտեղ ռիսկի առավելագույն ընդունելի չափը կազմում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված Ընկերության նորմատիվային կապիտալի մնացորդի 10%-ը:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի պայմանների համաձայն՝ վերաապահովագրողը համաձայնվում է փոխհատուցել փոխանցված գումարը՝ պահանջը վճարելու դեպքում: Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը շարունակում է պարտավորություն կրել իր ապահովադիրների առջև փոխանցված ապահովագրության հետ կապված, եթե վերաապահովագրողին չհաջողվի կատարել ստանձնած պարտականությունները:

Վերաապահովագրողին ընտրելիս՝ Ընկերությունը հաշվի է առնում վերջիններիս վճարունակությունը: Վերաապահովագրողի վճարունակությունը գնահատվում է արտաքին վարկանիշային և ներքին հետազոտությունների արդյունքում ձեռքբերված տեղեկատվության հիման վրա:

(ե) Պահանջների զարգացումը

Պահանջների զարգացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտվում է Ընկերության ապահովագրական ռիսկը լուսաբանելու նպատակով: Աղյուսակներում համեմատվում են պատահարի տարվա ընթացքում վճարված հատուցումներն այդ հատուցումների գծով ձևավորված պահուստների հետ: Աղյուսակի վերին մասում ներկայացվում է կուտակային պահանջների ներկա գնահատականը և ցուցադրվում են գնահատված պահանջների փոփոխությունները հետագա հաշվետու տարում կամ պատահարի տարվա վերջում: Գնահատված գումարը ավելանում կամ նվազում է վնասների վճարմանը զուգահեռ, և ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն է հայտնի դառնում չվճարված պահանջների բարդության ու հաճախականության մասին: Աղյուսակի ստորին մասում ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ընդհանուր պահուստի և կուտակային պահանջների գնահատականի համադրումը:

Թեև աղյուսակներում ներառված տեղեկատվությունը ներկայացնում է չվճարված պահանջների գնահատականի համարժեքությունն անցյալի փորձի տեսանկյունից, այս ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողները նախազուգացվում են ներկա չվճարված վնասի մնացորդի վրա նախկին ավելցուկի կամ պակասորդի տարածման վերաբերյալ: Ընկերությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել 2016թ. վերջի դրությամբ վճարման ենթակա ընդհանուր պահանջները: Այնուամենայնիվ, ելնելով պահուստավորման գործընթացին բնորոշ անորոշություններից, հնարավոր չէ միանշանակորեն հաստատել, որ ի վերջո կպարզվի, որ այս պահանջները համապատասխանորեն են գնահատված:

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) - Ընդամենը

հազ. դրամ	Պատահարի տարի						Ընդամենը
	2011թ. և ավելի վաղ	2012թ.	2013թ.	2014թ.	2015թ.	2016թ.	
Կուտակային պահանջների գնահատական							
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	1,244,633	2,114,713	2,852,712	2,718,046	1,911,904	2,222,229	13,064,237
- մեկ տարի անց	1,207,455	1,961,047	3,109,875	2,483,895	1,860,215	-	-
- երկու տարի անց	1,214,443	1,965,429	3,111,620	2,472,295	-	-	-
- երեք տարի անց	1,226,495	1,967,367	3,109,576	-	-	-	-
- չորս տարի անց	1,226,943	1,967,389	-	-	-	-	-
- հինգ տարի անց	1,226,754	-	-	-	-	-	-
Կուտակային պահանջների գնահատական	1,226,754	1,967,389	3,109,576	2,472,295	1,860,215	2,222,229	12,858,458
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(1,226,754)	(1,957,779)	(3,108,839)	(2,466,244)	(1,835,070)	(1,781,171)	(12,375,857)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	-	9,610	737	6,051	25,145	441,058	482,601

6 Ապահովագրավճարներ

2016թ.

հազ. դրամ	ԱՊՊԱ	ԿԱՄԿՈ	Առողջության ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ	3,572,591	282,822	1,160,368	312,220	110,314	43,902	204,720	5,686,937
Դադարեցված ապահովագրավճարներ	(173,875)	(17,400)	(39,025)	(3,221)	(2)	(44)	(659)	(234,226)
Չվաստակաձ ապահովագրավճարների ընդհանուր պահուստի փոփոխություն	(283,715)	44,308	48,055	(48,457)	(11,374)	(2,071)	(27,150)	(280,404)
Համախառն վաստակաձ ապահովագրավճարներ	3,115,001	309,730	1,169,398	260,542	98,938	41,787	176,911	5,172,307
Հանած՝ վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները	-	(65,364)	-	(117,395)	(88,191)	-	(17,983)	(288,933)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաձ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	-	(10,595)	-	22,288	8,120	-	(2,467)	17,346
Փոխանցված վաստակաձ ապահովագրավճարներ	-	(75,959)	-	(95,107)	(80,071)	-	(20,450)	(271,587)
Զուտ վաստակաձ ապահովագրավճարներ	3,115,001	233,771	1,169,398	165,435	18,867	41,787	156,461	4,900,720

2015թ.

հազ. դրամ	ԱՊՊԱ	ԿԱՄԿՈ	Առողջության ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ	2,871,422	329,468	1,112,748	230,330	142,628	39,147	162,581	4,888,324
Դադարեցված ապահովագրավճարներ	(94,202)	(16,699)	(16,673)	(616)	(23)	(106)	(1,961)	(130,280)
Չվաստակաձ ապահովագրավճարների ընդհանուր պահուստի փոփոխություն	(316,976)	2,370	(106,406)	(20,781)	3,941	306	(50,255)	(487,801)
Համախառն վաստակաձ ապահովագրավճարներ	2,460,244	315,139	989,669	208,933	146,546	39,347	110,365	4,270,243
Հանած՝ վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները	-	(74,310)	-	(147,941)	(94,054)	-	(24,371)	(340,676)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաձ ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	-	(1,457)	-	6,419	2,204	-	(12,508)	(5,342)
Փոխանցված վաստակաձ ապահովագրավճարներ	-	(75,767)	-	(141,522)	(91,850)	-	(36,879)	(346,018)
Զուտ վաստակաձ ապահովագրավճարներ	2,460,244	239,372	989,669	67,411	54,696	39,347	73,486	3,924,225

«Այլ» դասում ներառված ապահովագրավճարներն իրենցից ներակայացնում են անձնական դժբախտ պատահարների, ֆինանսական վնասի և պարտավորության ապահովագրության գծով ապահովագրավճարներ:

7 Պահանջներ

2016թ.	ԱՊՊԱ	ԿԱՍԿՈ	Առողջության ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
հազ. դրամ								
Կարգավորված պահանջներ	(1,371,672)	(135,166)	(511,073)	(4,835)	(1,653)	(216)	(4,275)	(2,028,890)
Սուբյոգացիաներ	99,268	4,181	-	-	-	181	-	103,630
Պահանջների կարգավորման և այլ ծախսեր	(56,723)	(117)	(6,428)	(780)	(1,873)	(124)	-	(66,045)
Վերաապահովագրողների բաժինը կարգավորված պահանջներում	-	67,186	-	131	-	147	3,422	70,886
Կարգավորված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	(1,329,127)	(63,916)	(517,501)	(5,484)	(3,526)	(12)	(853)	(1,920,419)
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստների փոփոխություն	55,804	1,106	18,320	6,631	475	131	(961)	81,506
Ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստների փոփոխություն	(96,799)	(7,891)	(63,356)	4,898	5,194	235	(51,626)	(209,345)
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	-	4,914	-	-	-	(200)	432	5,146
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների փոփոխություն	(40,995)	(1,871)	(45,036)	11,529	5,669	166	(52,155)	(122,693)
Զուտ տեղի ունեցած պահանջներ	(1,370,122)	(65,787)	(562,537)	6,045	2,143	154	(53,008)	(2,043,112)
2015թ.								
հազ. դրամ								
Կարգավորված պահանջներ	(1,033,097)	(164,686)	(511,771)	(132,643)	(1,822)	(3)	(39,056)	(1,883,078)
Սուբյոգացիաներ	71,304	4,831	-	-	-	-	-	76,135
Պահանջների կարգավորման և այլ ծախսեր	(31,607)	(607)	(4,475)	(694)	(2,363)	(542)	-	(40,288)
Վերաապահովագրողների բաժինը կարգավորված պահանջներում	-	71,751	-	113,861	-	154	40,668	226,434
Կարգավորված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	(993,400)	(88,711)	(516,246)	(19,476)	(4,185)	(391)	1,612	(1,620,797)
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստների փոփոխություն	8,675	1,013	38,531	(6,636)	(356)	27,529	1,778	70,534
Ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստների փոփոխություն	(1,680)	17,209	69,518	(3,640)	(1,754)	1,900	49,107	130,660
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	-	(2,282)	-	-	-	200	(36,715)	(38,797)
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների փոփոխություն	6,995	15,940	108,049	(10,276)	(2,110)	29,629	14,170	162,397
Զուտ տեղի ունեցած պահանջներ	(986,405)	(72,771)	(408,197)	(29,752)	(6,295)	29,238	15,782	(1,458,400)

8 Չեռքերման ծախսումներ

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Գործակալներին վճարված կոմիսիոն գումարներ		
ԱՊՊԱ	501,172	413,001
Առողջության ապահովագրություն	381,924	309,208
Գույքի ապահովագրություն	94,993	56,715
Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (ԿԱՍԿՈ)	74,951	91,178
Բեռնափոխադրումների ապահովագրություն	35,158	41,827
Արտերկիր մեկնողների ապահովագրություն	12,640	10,537
Այլ	57,609	37,350
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսումներ	1,158,447	959,816
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների փոփոխություն	(73,636)	(159,360)
Չեռքերման ծախսումները տարվա համար	1,084,811	800,456

Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների շարժի վերլուծություն

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները տարեսկզբի դրությամբ	436,481	277,121
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների փոփոխություն	73,636	159,360
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները տարեվերջի դրությամբ	510,117	436,481

9 Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Տոկոսային եկամուտ		
- բանկային ավանդներ և բանկերի հետ հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	387,756	306,688
- տրամադրված փոխառություններ	15,462	24,660
- այլ	70	35
<i>Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից</i>	4,788	2,889
Ֆինանսական եկամուտ	408,076	334,272
<i>Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով</i>	(28,581)	(26,690)
Ֆինանսական ծախսեր	(28,581)	(26,690)

10 Վարչական ծախսեր

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Աշխատակազմի գծով ծախսեր և աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	461,292	427,789
Վարձակալություն	143,271	136,212
Մաշվածություն և անորտիզացիա	67,577	76,516
Մասնագիտական ծառայություններ	63,377	49,700
Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրողների բյուրոյի անդամակցության վճարներ և այլ հատկացումներ	61,372	52,635
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	41,844	44,096
Հաշվապահական հաշվառման ծրագրի սպասարկման ծախսեր	35,293	30,952
Գովազդ	32,948	33,992
Հաղորդակցության ծախսեր	23,820	27,358
Այլ	86,056	74,927
	1,016,850	954,177

11 Չուտ կորուստ արժեզրկումից

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների արժեզրկում	(76,920)	(190,997)
Այլ ակտիվների վերականգնում / (արժեզրկում)	29,876	(52,120)
	(47,044)	(243,117)

12 Շահութահարկ

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	211,648	160,423
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	20,846	11,960
	232,494	172,383

Ընկերությունը շահութահարկը վճարում է օրենսդրությամբ սահմանված 20% դրույքով (2015թ-ին՝ 20%):

Գործող հարկային դրույքի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2016թ. հազ. դրամ	%	2015թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	1,161,457		838,655	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	232,291	20.0	167,731	20.0
Չնվազեցվող ծախսեր	203	0.0	4,652	0.6
	232,494	20.0	172,383	20.6

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

2016թ. հազ. դրամ	1 հունվարի 2016թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2016թ.
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	15,609	(928)	14,681
Այլ ակտիվներ	-	796	796
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	-	(9,921)	(9,921)
Տրամադրված փոխառություններ	-	2,498	2,498
Բանկային ավանդներ	5,461	576	6,037
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	37,060	29,714	66,774
Այլ պարտավորություններ	(3,929)	(1,889)	(5,818)
	54,201	20,846	75,047
	54,201	20,846	75,047
2015թ. հազ. դրամ	1 հունվարի 2015թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2015թ.
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	12,644	2,965	15,609
Բանկային ավանդներ	3,125	2,336	5,461
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	29,977	7,083	37,060
Այլ պարտավորություններ	(3,505)	(424)	(3,929)
	42,241	11,960	54,201
	42,241	11,960	54,201

13 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Համակարգիչներ և սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	398,172	121,924	144,543	143,050	32,791	840,480
Ավելացումներ	-	11,464	5,525	8,987	6,294	32,270
Օտարումներ	-	-	(21,305)	-	(681)	(21,986)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	398,172	133,388	128,763	152,037	38,404	850,764
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2016թ.	90,748	105,658	113,839	120,756	23,759	454,760
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	19,917	14,797	11,363	18,164	3,336	67,577
Օտարումներ	-	-	(20,305)	-	(681)	(20,986)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	110,665	120,455	104,897	138,920	26,414	501,351
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	287,507	12,933	23,866	13,117	11,990	349,413
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	398,172	109,844	129,242	141,405	38,314	816,977
Ավելացումներ	-	12,576	20,601	2,725	681	36,583
Օտարումներ	-	(495)	(5,300)	(1,080)	(6,204)	(13,079)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	398,172	121,925	144,543	143,050	32,791	840,481
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2015թ.	70,831	96,794	98,942	97,502	26,221	390,290
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	19,917	9,360	19,162	24,335	3,742	76,516
Օտարումներ	-	(494)	(4,265)	(1,081)	(6,204)	(12,044)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	90,748	105,660	113,839	120,756	23,759	454,762
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2015թ.	307,424	16,265	30,704	22,294	9,032	385,719
Առ 1 հունվարի 2015թ.	327,341	13,050	30,300	43,903	12,093	426,687

(ա) Վերագնահատված ակտիվներ

2014թ-ին ղեկավարությունը հանձնարարել է «Տաուտեքս» ՍՊԸ-ին իրականացնել շենքերի անկախ գնահատում 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, որոնք, Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն, չափվում են վերագնահատված արժեքով:

Գնահատումն իրականացվել է հետևյալ մոտեցումների համակցությամբ.

- շուկայական մոտեցում – հիմնված է նմանատիպ ակտիվների համադրելի վաճառքների տվյալների կամ առաջադրվող գների վրա, ճշգրտելով արժեքները մինչև 20% չափով՝ գտնվելու վայրի և վիճակի հետ կապված,
- եկամտային մոտեցում – հիմնված է նմանատիպ գույքի վարձակալությունից սկսկալվող եկամտի և 15% կապիտալացման դրույքի վրա:

Շենքերի իրական արժեքը կազմել է 329,000 հազար դրամ, որը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները (ծանոթագրություն 2):

14 Այլ ակտիվներ

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Բռնագանձված ակտիվներ	234,000	234,000
Կանխավճարներ գործակալներին	76,848	42,304
Կանխավճար Ավտոտրանսպորտային միջոցների սպահովագրողների բյուրոյին	55,989	-
Կանխավճարներ ծառայություններ մատուցողներին	24,857	32,723
Այլ կանխավճարներ	42,946	24,119
	434,640	333,146
Արժեզրկման գծով սպառնալից	-	(2,225)
	434,640	330,921

15 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Ապահովադիրներից ստացվելիք գումարներ՝ առաջացած ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից	713,335	514,616
Գործակալներից ստացվելիք գումարներ՝ առաջացած ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից	521,012	442,887
Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների պահուստ	(75,518)	(48,687)
ՀՀ կառավարությունից ստացվելիք գումարներ	165,577	178,580
ՀՀ կառավարությունից ստացվելիք գումարներ գծով պահուստ	(165,577)	(81,210)
Սուբրոգացիայի գծով ստացվելիք գումարներ	39,414	42,558
Սուբրոգացիայի գծով պահուստ	(3,399)	(10,246)
Վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	-	55,909
Վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների պահուստ	-	(1,758)
	1,194,844	1,092,649

Ստորև ներկայացված է ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների պահուստի շարժը:

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Մնացորդը տարեկազմի դրությամբ	141,901	111,847
Տարվա գուտ ծախս	76,920	190,997
Վերականգնում/(դուրսգրում)	25,673	(160,943)
Մնացորդը տարեկազմի դրությամբ	244,494	141,901

Ընկերությունը ձևավորում է պահուստ ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների համար՝ հիմք ընդունելով վերջիններիս ժամկետայնության վերլուծությունը և հաճախորդի վճարունակությունը: Արժեզրկումը հավաքական հիմունքով գնահատելիս կիրառվում է 5% չափով նախորդ տարիների տարեկան վնասի դրույքը: Ընկերությունը ձևավորում է նաև հատուկ պահուստ, երբ փաստերը և հանգամանքները վկայում են հաճախորդի անվճարունակության մասին:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը փոփոխվի մեկ տոկոսով, ապա արժեզրկման գծով պահուստի գումարը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազի/կաճի 11,948 հազար դրամով (2015թ-ին՝ կնվազի/կաճի 10,926 հազար դրամով):

«Նաիրի Ինչուրան» ԱՄՊԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ապահովագրության հետ կապված գործակալներից ստացվելիք գումարների ժամկետայնության վերլուծությունը 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Համախառն	Արժեզրկում	Համախառն	Արժեզրկում
	2016թ.	2016թ.	2015թ.	2015թ.
Ոչ ժամկետանց	180,545	(903)	167,677	(2,362)
1-30 օր ժամկետանց	192,159	(33,338)	106,279	(12,755)
31-90 օր ժամկետանց	37,363	(6,587)	58,684	(6,624)
91-180 օր ժամկետանց	97,290	(24,567)	102,504	(20,501)
181-365 օր ժամկետանց	13,655	(6,615)	7,743	(3,872)
	521,012	(72,010)	442,887	(46,114)

Ստորև ներկայացված է ապահովագրության հետ կապված ապահովադիրներից ստացվելիք գումարների ժամկետայնության վերլուծությունը 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Համախառն	Արժեզրկում	Համախառն	Արժեզրկում
	2016թ.	2016թ.	2015թ.	2015թ.
Ոչ ժամկետանց	488,987	(2,386)	388,403	(1,942)
1-30 օր ժամկետանց	70,174	(351)	31,446	(157)
31-90 օր ժամկետանց	38,659	(193)	62,841	(314)
91-180 օր ժամկետանց	29,800	(149)	22,577	(113)
181-365 օր ժամկետանց	85,715	(429)	9,349	(47)
	713,335	(3,508)	514,616	(2,573)

Ընկերությունը ենթարկվում չի ենթարկվում էական ռիսկի ուղղակի ապահովագրություն գործառնություններից առաջացող ապահովադիրներից ստացվելիք գումարների հետ կապված, քանի որ պայմանագրերը կարող են դադարեցվել և նմանապես կարող է դադարեցվել պայմանագրի գծով չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստի հաշվարկը, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը:

16 Տրամադրված փոխառություններ

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Ընթացիկ		
Բաժնետերերին տրամադրված փոխառություններ	175,000	150,000
Այլ կողմերին տրամադրված փոխառություններ	27,630	4,434
Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ	23,389	81,239
	226,019	235,673
Ոչ ընթացիկ		
Այլ կողմերին տրամադրված փոխառություններ	2,000	91,140
Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխառություններ	-	163,797
	228,019	490,610
Արժեզրկման գծով պահուստ	-	(39,568)
	228,019	451,042

Պայմաններ և մարման ժամանակացույց

Ստորև ներկայացված են չմարված փոխառությունների համար գործող պայմանները:

հազ. դրամ	Արժույթ	Անվանակ. տոկոսադր.	Մարման տարի	31 դեկտեմբերի 2016թ.		31 դեկտեմբերի 2015թ.	
				Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Փոխառություններ բաժնետերերին	ՀՀ դրամ	0%	2017	175,000	175,000	-	-
Փոխառություններ բաժնետերերին	ՀՀ դրամ	0%	2016	-	-	150,000	150,000
Փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	2%	2017	21,389	21,389	63,923	63,923
Փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	0%	2017	2,000	2,000	-	-
Փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	0%	2016	-	-	1,000	1,000
Փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	10%	2017	-	-	99,874	99,874
Փոխառություններ կապակցված կողմերին	ՀՀ դրամ	10%	2016	-	-	80,239	80,239
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	0%	2017	3,440	3,440	7,090	7,090
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	0%	2018	2000	2000	2,500	2,500
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	0%	2016	-	-	2,600	2,600
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	5%	2017	16,493	16,493	15,770	15,770
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	12%	2017	2,604	2,604	-	-
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	15%	2017	5,093	5,093	6,158	6,158
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	16%	2016	-	-	1,834	1,834
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	10%	2017	-	-	59,622	59,622
				228,019	228,019	490,610	490,610

2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տրամադրված փոխառությունները գրավով ապահովված չեն:

17 Բանկային ավանդներ

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	2,460,395	2,506,745
Այլ հայկական բանկեր	452,848	224,538
	2,913,243	2,731,283

Բանկային ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Բանկային ավանդների կենտրոնացում

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը միջոցներ ունի տեղաբաշխված ութ բանկում (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ յոթ բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը: 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 2,683,840 հազար դրամ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,246,291 հազար դրամ):

18 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	105,986	91,483
Կանխիկ	5,806	5,449
	111,792	96,932

Բանկերում պահվող ընթացիկ հաշիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

19 Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ

2016թ.

հազ. դրամ	Համախառն	Վերապահո- վագրություն	Զուտ
Չվաստակած ապահովագրավճարներ	2,156,109	(129,522)	2,026,587
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջներ	27,117	-	27,117
Տեղեկացված պահանջների պահուստ	455,484	(12,342)	443,142
Ընդամենը ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	2,638,710	(141,864)	2,496,846

2015թ.

հազ. դրամ	Համախառն	Վերապահո- վագրություն	Զուտ
	Վերահաշվարկված		
Չվաստակած ապահովագրավճարներ	1,875,705	(112,176)	1,763,529
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջներ	108,623	-	108,623
Տեղեկացված պահանջների պահուստ	246,139	(7,196)	238,943
Ընդամենը ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	2,230,467	(119,372)	2,111,095

(ա) Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,875,705	1,387,904
Համախառն ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 6)	5,686,937	4,888,324
Դադարեցված ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 6)	(234,226)	(130,280)
Համախառն վաստակած ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 6)	(5,172,307)	(4,270,243)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,156,109	1,875,705

(բ) Պահանջների պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	354,762	555,956
Ընթացիկ տարվա պահանջների գծով ակնկալվող ծախս	2,222,229	1,911,904
Նախորդ տարվա պահանջների գնահատականների փոփոխություն	(65,500)	(230,020)
Տարվա ընթացքում կարգավորված պահանջներ (ծնթգ. 7)	(2,028,890)	(1,883,078)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	482,601	354,762

(գ) Ենթադրություններ և զգայունության վերլուծություն

Ենթադրությունների որոշման գործընթացը

Ակնկալվում է, որ ապահովագրության գծով ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման համար օգտագործվող ենթադրությունները կհանգեցնեն այնպիսի պահուստների ձևավորմանը, որոնք բավարար կլինեն ապահովագրության պայմանագրերի գծով առաջացող պարտավորությունները կատարելու համար՝ այնքանով, որքանով դրանք հնարավոր է կանխատեսել:

Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով չկարգավորված պահանջների գծով պահուստի ձևավորման հետ կապված անորոշությունը, հավանական է, որ վերջնական արդյունքը կտարբերվի նախապես որոշված պարտավորություններից:

Պահուստը ձևավորվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ այդ ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած պատահարների բոլոր պահանջների (լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ) կարգավորման համար պահանջվող վերջնական ծախսի համար՝ հանած արդեն իսկ վճարված գումարները:

Պահանջների գծով պահուստը չի գեղջվում փողի ժամանակային արժեքի հետ կապված:

Ենթադրությունների համար որպես ելակետային տվյալներ սովորաբար օգտագործվում են Ընկերության ներքին աղբյուրների տվյալները, որոնց գծով առնվազն տարին մեկ անգամ իրականացվում են մանրամասն ուսումնասիրություններ: Ենթադրությունները ստուգվում են դիտարկելի շուկայական տեղեկատվության կամ այլ հրապարակված տեղեկատվության հետ դրանց համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գանահատումը, որպես կանոն, ենթադրում է ավելի մեծ անորոշություն, քան արդեն իսկ տեղեկացված պահանջների գանահատումը, երբ առկա է ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն: Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջները հաճախ հայտնի են դառնում Ընկերությանը պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո որոշ ժամանակ անց: Ընկերության պորտֆելի կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, պահանջների բավականին մեծ մասը կարգավորվում է պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջները հաշվարկելու համար Ընկերությունը կիրառում է ակտուարային մեթոդներ: Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գծով պահուստը հաշվարկելու համար կիրառվող մեթոդները ներառում են այնպիսի ակտուարային մեթոդներ, ինչպիսիք են աստիճանային շրթայական մեթոդը և Bornhuetter-Ferguson մեթոդը, կամ որոշ դեպքերում՝ ակնկալվող վնասի հարաբերակցության մեթոդը, որը կիրառվում է հիմնավոր գնահատումներ ապահովելու համար, այն դեպքերում, երբ վիճակագրական մեթոդը կիրառելի չէ: Ակտուարները գնահատումներն իրականացնում են օգտագործելով պահանջների վճարումներին, ներկայացված պահանջների քանակությանը և դեպքերի գծով պահուստներին վերաբերող տեղեկատվությունը (մանրամասները ներկայացված են ստորև):

Չկարգավորված պահանջները գնահատելու համար կիրառվում է աստիճանային շրթայական մեթոդը և Bornhuetter-Ferguson մեթոդը՝ բազմաթիվ ենթադրությունների համակցությամբ: Աստիճանային շրթայական մեթոդը հիմնվում է նախորդ տարիների պահանջների փոփոխությունների վրա (վճարումների փոփոխություն և/կամ պահանջների գումարի փոփոխություն, պահանջների թվի փոփոխություն և այլն), ինչը թույլ է տալիս գնահատել ներկայումս առկա և ապագա պահանջների ակնկալվող փոփոխությունները: Այս մեթոդի կիրառումը հիմնականում նպատակահարմար է միայն պատահարի տեղի ունենալուց կամ պայմանագիրը կնքելուց հետո բավական ժամանակ անց, երբ առկա կլինի բավարար տեղեկատվություն այդ պահին գործող պահանջների վերաբերյալ՝ ընդհանուր ակնկալվող պահանջները գնահատելու համար:

Bornhuetter-Ferguson մեթոդը (կամ վերջինիս ձևափոխված տարբերակը) հիմնված է Ընկերությանը հայտնի վաղ գնահատումների համակցության կամ գործունեության դասի վրա և լրացուցիչ գնահատումների վրա, որոնք իրականացվում են պահանջների հիման վրա: Վաղ գնահատումներում օգտագործվում են ապահովագրավճարները և վնասի գործակիցը՝ պահանջների ընդհանուր գումարը գնահատելու համար: Երկրորդ գնահատման համար օգտագործում է փաստացի պահանջների գծով փորձը՝ կիրառելով այլ մեթոդներ (շրթայական մեթոդ): Պահանջների համակցված գնահատմամբ իրականացվում է երկու գնահատականի չափում, և ավելի մեծ կշիռ է տրվում այն գնահատականին, որը հիմնված է ժամանակի ընթացքում պահանջների գծով փորձի և պահանջների վերաբերյալ ձեռքբերված լրացուցիչ տեղեկատվության վրա: Այս մեթոդի օգտագործումը հիմնականում նպատակահարմար է վերջին ժամանակաշրջանի համար, երբ չի ստացվում բավարար տեղեկատվություն պահանջներից կամ նոր գործունեության վերաբերյալ կամ նախորդ ժամանակաշրջաններին վերաբերող տեղեկատվությունը բավարար չէ:

Գործունեության բոլոր ոլորտներին, բացառությամբ ԱՊՊԱ-ին վերաբերող խոշոր պահանջները որպես կանոն գնահատվում են առանձին և չափվում են առանձին դեպքերի հիմունքով, կամ կանխատեսվում են առանձին՝ այս խոշոր պահանջների փոփոխությունների և գործողության ոլորտի հետ կապված հնարավոր խեղաթյուրված հետևանքները հաշիվ առնելու համար: ԱՊՊԱ-ի համար ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստը գնահատվում է միջին արժեքի մեթոդով՝ պահանջների յուրաքանչյուր դասի համար:

Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստները և չկարգավորված պահանջների պահուստները սկզբնապես գնահատվում են համախառն հիմունքով, և իրականացվում է առանձին հաշվարկ վերաապահովագրության փոխհատուցումների չափը որոշելու համար:

Զգայունության վերլուծություն

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերության գործունեության կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, Ընկերության պորտֆելը զգայունություն է ցուցաբերում հիմնականում ակնկալվող վնասի հարաբերակցության և ակնկալվող պահանջների միջին գումարի փոփոխության նկատմամբ: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է ապահովագրական սակագները, հիմք ընդունելով այս փոփոխականների վերջին փոփոխությունները՝ վերջին միտումները հաշվի առնելու համար:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ակնկալվող վնասի գործակցի և ակնկալվող պահանջների միջին գումարի խելամիտ փոփոխությունն էական ազդեցություն չէր ունենա ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների վրա:

20 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Գործակալներին և բրոքերներին վճարվելիք գումարներ	70,319	87,512
Վճարվելիք պահանջներ	42,113	37,651
Վերաապահովագրության գծով վճարվելիք ապահովագրավճարներ	19,409	93,655
Վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարների դադարեցված ապահովագրության պայմանագրերի գծով	8,781	10,115
	140,622	228,933

21 Այլ պարտավորություններ

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	7,028	6,621
Այլ	30,351	39,956
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	37,379	46,577
Արձակուրդային գումարների վճարման պահուստ	47,599	42,814
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	10,153	12,860
Այլ	25,689	27,860
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	83,441	83,534
	120,820	130,111

22 Կանոնադրական կապիտալ

(ա) Կանոնադրական կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է Ընկերության հիմնադիր փաստաթղթերում ներկայացված կապիտալի անվանական գումարը:

Կանոնադրական կապիտալի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական ակտերի համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցված չբաշխված շահույթի մնացորդով:

(բ) Ծահաբաժիններ

2016թ. ընթացքում հայտարարվել են 750,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ, որից վճարվել են 500,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ, իսկ 250,000 հազար դրամ գումարն օգտագործվել է բաժնետերերին տրված փոխառությունները մարելու համար:

2015թ. ընթացքում հայտարարվել են 450,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ, որից վճարվել են 150,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ, իսկ 300,000 հազար դրամ գումարն օգտագործվել է բաժնետերերին տրված փոխառությունները մարելու համար:

23 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է ապահովագրական գործունեության համար և Ընկերության գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, վերաբերում են շուկայական ռիսկին, որը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույթի, վարկային և իրացվելիության ռիսկերը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Ընկերության Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի համար: Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման ու վերահսկման ընթացակարգերի մշակման և ներդրման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկի թե՛ արտաքին, թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Ընկերության կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույթի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույթի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների տատանումների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

(գ) Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը Ընկերության եկամտի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է տոկոսադրույթների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույթի ռիսկն առաջանում է, երբ որոշակի ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավելի կամ պակաս են նույն ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են Ընկերության տոկոսակիր ակտիվները և պարտավորությունները 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և վերջիններիս համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույթները նշված ամսաթվերի դրությամբ: Այս տոկոսադրույթներն իրենցից ներկայացնում են մոտավոր եկամտաբերությունը մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետը:

	2016թ.		2015թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթ	Հաշվեկշռային արժեք	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույթ
հազ. դրամ				
Տոկոսակիր ակտիվներ				
<i>Բանկային ավանդներ</i>				
- ՀՀ դրամով	2,827,317	13.1%	2,307,083	14.0%
- ԱՄՆ դոլարով	85,926	7.3%	424,200	5.0%
<i>Տրամադրված փոխառություններ</i>				
- ՀՀ դրամով	228,019	15.0%	490,610	16.6%
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
<i>Վարկեր և փոխառություններ</i>				
- ՀՀ դրամով	-	-	203,682	16.0 %

Ընկերությունը չի հաշվառում ֆիքսված դրույթով ֆինանսական գործիքները որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես վաճառքի համար մատչելի: Այդ իսկ պատճառով, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույթների փոփոխությունն ազդեցություն չէր ունենա շահույթի կամ վնասի կամ սեփական կապիտալի վրա:

(դ) Արտարժույթի ռիսկ

Ընկերությունն ունի մի քանի արտարժույթով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավել կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	1,438,646	692	-	1,439,338
Տրամադրված փոխառություններ	228,019	-	-	228,019
Բանկային ավանդներ	2,827,317	85,926	-	2,913,243
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	110,383	1,317	92	111,792
Ընդամենը ակտիվներ	4,604,365	87,935	92	4,692,392
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	127,576	11,991	1,055	140,622
Ընդամենը պարտավորություններ	127,576	11,991	1,055	140,622
Չուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	4,476,789	75,944	(963)	4,551,770

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	1,178,390	56,160	-	1,234,550
Տրամադրված փոխառություններ	490,610	-	-	490,610
Բանկային ավանդներ	2,307,083	424,200	-	2,731,283
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	92,799	3,046	1,087	96,932
Ընդամենը ակտիվներ	4,068,882	483,406	1,087	4,553,375
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	136,314	92,619	-	228,933
Վարկեր և փոխառություններ	203,682	-	-	203,682
Ընդամենը պարտավորություններ	339,996	92,619	-	432,615
Չուտ դիրքը առ 31 դեկտեմբերի 2016թ.	3,728,886	390,787	1,087	4,120,760

Ստորև ներկայացվում է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության նկատմամբ Ընկերության տարվա շահույթի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա դիրքերի և ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% փոփոխության պարզեցված սցենարի հիման վրա:

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	7,594	39,079
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեզրկում ՀՀ դրամի նկատմամբ	(7,594)	(39,079)

(ե) Պարտքային ռիսկ

Ընկերության ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարները, տրամադրված փոխառությունները, բանկային ավանդները և ընթացիկ հաշիվները ենթարկվում են պարտքային ռիսկի: Պարտքային ռիսկը հնարավոր վնաս կրելու ռիսկն է փոխառուի կողմից պարտքը մարելու անկարողության պատճառով: Ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքն արտացոլում է պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը:

Ընկերությունը վերաապահովագրում է որոշ ռիսկեր վերաապահովագրական ընկերություններում: Վերաապահովագրական ընկերություն ընտրելիս հաշվի է առնվում վերջինիս վճարունակությունը և հուսալիությունը և պակաս չափով՝ ռիսկի բաշխումը (ռիսկի տարածումը պայմանագրային կողմերի միջև):

Ապահովադիրներից գումարները չստանալու ռիսկը նվազեցնելու համար ապահովագրության պայմանագրում ներառվում է դրույթ, համաձայն որի ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում ապահովագրավճարը սահմանված ամսաթվին չվճարելու դեպքում: Գործակալներից ստացվելիք գումարները կառավարելու համար սահմանվում են համապատասխան սահմանաչափեր:

Ընկերությունը փոխառությունները տրամադրում է հիմնականում կապակցված անձանց: Ընկերությունը չի պահանջում գրավ տրամադրված փոխառությունների դիմաց (ծանոթագրություն 16):

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների հետ կապված պարտքային ռիսկը նվազեցնելու համար Ընկերությունը կատարում է տարաբնույթ տեղաբաշխումներ և ներդրումներ է կատարում հիմնականում Հայաստանի այն բանկերում, որոնց վճարունակությունը ղեկավարության կողմից գնահատվում է որպես բարձր:

(զ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կարող է ունենալ դժվարություններ պարտավորվածությունները կատարելիս:

Ընկերության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Ընկերության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ղեկավարության կողմից:

Համապատասխան պայմանագրերի համաձայն՝ Ընկերության բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները ենթակա են մարման հաշվետու ամսաթվից հետո վեց ամսվա ընթացքում: Ղեկավարությունը գտնում է, որ ապահովագրության պայմանագրերի պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների արտահոսքի ակնկալվող ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին:

(է) Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ընկերությունը գտնում է, որ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքներն էականորեն չեն տարբերվում վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներից՝ հաշվի առնելով այս գործիքների կարճաժամկետ բնույթը:

24 Կապիտալի կառավարում

Ընկերության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Ընկերությունը որպես կապիտալ սահմանում է երկրի օրենսդրությամբ ապահովագրական ընկերությունների համար որպես կապիտալի բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ ապահովագրական ընկերությունների նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 1,500,000 հազար դրամ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,500,000 հազար դրամ):

Բացի այդ, կապիտալի համար գործող ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն, Ընկերությունը պետք է ապահովի նվազագույն սահմանված մակարդակը գերազանցող կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշ («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ»): 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս նվազագույն մակարդակը կազմում է 1 (2015թ-ին՝ 1):

2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում էր կապիտալի համար սահմանված պահանջներին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքությունը դեկտեմբերի 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
	Առաջիկա չանցած	Առաջիկա չանցած
Կանոնադրական կապիտալ	1,290,000	1,290,000
Լրացուցիչ կապիտալ	47,344	52,568
Չբաշխված շահույթն ըստ ՀՀ ԿԲ-ի հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների՝ հանած ՀՀ ԿԲ-ի կանոնակարգերով պահանջվող նվազեցումները	578,382	501,636
Ընդամենը կապիտալ	1,915,726	1,844,204
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	1,485,059	1,221,327
Կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ	1.29	1.51

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավը կամ երաշխիքը:

Տարվա ընթացքում Ընկերության մոտեցումը կապիտալի կառավարման նկատմամբ չի փոփոխվել:

25 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, էական բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել խիստ տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Դեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

26 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Ընկերության սեփականատերերն են Լևոն Քոչարյանը (60%) և Վահագն Խաչատրյանը (40%):

(բ) Գործարքներ տնօրենների խորհրդի անդամների և վերադաս ղեկավարության հետ

Ստորև ներկայացված է վարչական ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	84,859	75,322

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2016թ.	Բաժնետերեր		Այլ	
	հազ. դրամ	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույթ %	հազ. դրամ	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույթ %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
Կանխավճար գործառնական վարձակալության գծով	18,000	-	-	-
Տրամադրված փոխառություններ	175,000	0.0	23,389	2.0
2015թ.	Բաժնետերեր		Այլ	
	հազ. դրամ	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույթ %	հազ. դրամ	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույթ %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
Կանխավճար գործառնական վարձակալության գծով	18,000	-	-	-
Տրամադրված փոխառություններ	150,000	0.0	245,036	7.9

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների բոլոր մնացորդները պետք է մարվեն հիմնականում հաշվետու ամսաթվից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում: Մնացորդներից ոչ մեկը գրավով ապահովված չէ:

«Նաիրի Ինչուրանս» ԱՄՊԸ
 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ գործարքների արդյունքները 2016թ. և 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2016թ.	2015թ.
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն		
Համախառն ապահովագրավճարներ	8,710	9,554
Կարգավորված պահանջներ	2,383	6,188
Ֆինանսական եկամուտ (տոկոսներ տրամադրված փոխառություններ գծով)	10,936	17,018
Վարչական ծախսեր (վարձակալություն)	71,046	70,927

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները հիմնականում ներառում են բաժնետերերի նշանակալից ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպությունների և բաժնետերերի ընտանիքի անդամների հետ իրականացված գործարքները: